

Гладкоскок Л. Г.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Рак О. М.

Буковинський державний медичний університет

Семен Г. Я.

кандидат філологічних наук

СИМВОЛ ВІТРУ У ПОВІСТІ МАРІЛЕН КЛЕМАН «ВІТЕР НАД ДОМОМ»

Стаття присвячена ролі символу вітру у повісті Марілен Клеман «Вітер над домом», визначається поняття символу як слова, що умовно висловлює суть якогось явища. У повісті кількість слововживань іменника *vent* дорівнює 49. У перекладі, здійсненому Віктором Шовкуном зафіксовано 47 слововживань слова *вітер*. У творі використовуються синоніми лексичної одиниці *vent*, такі як *bise*, *air*, *soufflé*, а також парафраз. В українському перекладі зустрічається слово *вітер* із пестливим суфіксом: *вітерець*, вжито похідне слово *вітряки* для перекладу фразеологічної одиниці *moulin à vent* – *вітряна мельниця*. Лексична одиниця *vent* – *вітер* зустрічається у назві твору, у одному із епіграфів, яким виступає вірш Рене Гі Каду. Дана одиниця зустрічається у контекстах з метою подати звичайний опис погоди одного окремого дня, тоді слово *vent* – *вітер* вживається у своєму прямому значенні. Більшість слововживань мають переносне значення, вживаються для передачі емоційного стану персонажів, відображають думку у внутрішньому мовленні, змальовують гамму почуттів від страху, суму, передчуття нещастя, агонії до заспокоєння, віри у те, що все буде гаразд. Слово *vent* вживається з використанням у тексті таких стилістичних засобів для створення образності як персоніфікація, епітети, метафори, алюзія, риторичне питання. Переважаючий тип оповіді у творі – це внутрішнє мовлення матері, від імені якої ведеться оповідь. Повість написана від першої особи – *I-form*, *Ich-Erzählung* та є одним із зразків перепорученої реляції. Лексична одиниця *vent* – *вітер* зустрічається у сильній позиції – в кінці твору, останній абзац якого складається з двох риторичних запитань. Основні ідеї твору подаються у художній формі, мають естетичну цінність, особливо це стосується символу вітру, що виконує ряд функцій: виступає зв'язуючою ланкою у композиції, створює багатоплановість асоціацій та фон для окремих подій. Останнє речення повісті: *Чи можна приручити вітер? теж* включає дану лексичну одиницю, таким чином відкриваючи дискусію із читачем, спонукаючи до подальших роздумів над долею сім'ї з важкими підлітками, яка переживає період кризи, над необхідністю мати державну підтримку, соціальний захист, більше перспектив на майбутнє та можливість отримати добру роботу у першу чергу.

Ключові слова: *вітер*, символ, типи оповіді, персоніфікація, риторичне питання.

Постановка проблеми. В останні десятиліття питання міграції населення, переселенців у різних частинах світу, що змушені були покинути свої надбання, обжиті, рідні їм серцю місця та податися у світи, стала актуальною та злободенною, як ніколи. Але й у попередні десятиліття, у 70-і роки ХХ століття звучали голоси прогресивних представників літератури, що мужньо і реалістично зображали болючі питання того часу – колоніальні війни та їх наслідки, розпад сім'ї, соціальну нерівність, проблеми школи, освіти, працевлаштування, пошуки підлітками свого власного

місця у житті, відповідальність за свої вчинки. Недостатньо було лише писати про це у газетах, привертати увагу до болючих питань на телебаченні та радіо, долучати пресу до своїх протестів та виступів.

З'являються художні твори, в яких знайшли своє відображення і біль втрати, і пошуки виходу з важких ситуацій, особливо щодо сім'ї. У житті кожної людини є час, коли їй особливо важко. Це періоди зневіри, жалю, туги за тим, що втрачено. Тоді людину кличуть далекі мандри, вона покидає свій край. У зв'язку з цим виникає природне

питання про причини такого явища. Повість Марілен Клеман «Вітер над домом» є однією із спроб дати на нього відповідь у художній формі із застосуванням символу, тропів, різноманітних типів оповіді, незвичайної композиції, подачі матеріалу захоплююче, динамічно, але й реалістично водночас. Питання символу, хоч має свою літературу, свої джерела, недостатньо вивчено, чим і зумовлене звернення до даної тематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Марілен Клеман – журналістка, письменниця, автор п'яти романів, двох праць з історії, чотирьох есе, семи творів для дітей та казок, чотирьох сценаріїв театру перед радіомікрофоном, двох кіносценаріїв для телебачення, лауреат престижних літературних премій. Її перший роман «Літні трави» (1965) був відгуком на війну в Алжирі. «Ніч алілуя» (1970) – це роман про трагічні для Франції часи окупації. Твори письменниці привернули до себе увагу своєю актуальністю, злободенністю та реалізмом.

Повість «Вітер над домом» було опубліковано у 1976 році, у 1981 з'явився інший твір під назвою «Квітка лотоса», головними персонажами якого стали ті самі особистості, що й у повісті. Твори написані від імені першої особи – Ich-Erzählung, I-form. Маріанна, мати трьох дітей – Вінсента, Лорі та Себастьяна – розповідає про свою сім'ю та свої болючі проблеми. Вадим Пащенко відзначає, що творам М. Клеман притаманні психологізм, майстерно побудовані діалоги, тонка іронія, спостережливість, м'яка тональність, простота мови, спокійна розповідь [4, с. 462].

Оскільки у центрі уваги даної розвідки знаходиться роль символу вітру у повісті «Вітер над домом», перш за все, слід визначити поняття символу. Термін походить з грецької мови *symbolon*, що означає умовний знак. У Стародавній Греції так називали половини розрізаної надвоє палички, які допомагали їх власникам пізнати одне одного у далекому місці. Як вказує Короткий словник літературознавчих термінів, символ – це предмет чи слово, що умовно висловлює суть якогось явища [5, с. 154]. Поряд із загальноприйнятими символами (весна – відродження, зарослі стежки – розлука, меч – війна, сизий голуб – дух, білий голуб – символ миру), література багата індивідуальними символами, що створені окремими поетами чи письменниками (образ мосту у творах М. Рильського – символ єднання). Їх зміст можна розкрити, якщо глибоко проаналізувати певний художній твір.

О. М. Бандура визначає символ як заміну абстрактного або узагальнюючого поняття кон-

кретним образом [2, с. 116–117]. Автор-укладач Словника художніх засобів і тропів В. Ф. Святовець відмічає, що символ використовується у назвах творів, збірок: «Хмари» І. Нечуя-Левицького [3, с. 155].

У Словнику художніх засобів і тропів читаємо, що символ не лише умовний знак, а й прикмета, те, що поєднується у розумінні ознаки. Словник подає розширене визначення символу як комбінованого та багатозначного образу, що приховує конкретний та асоціативний зміст; умовне позначення певного предмета, явища за допомогою інших понять на основі спільної ознаки, часткової чи приблизної подібності для гранично стислого, але виразного, заснованого на асоціативності передавання глибинної сутності означуваного слова [3, с. 151].

І. В. Арнольд вказує на те, що символ – це особливий вид образу. Символи зазвичай служать для висловлення особливо важливих понять та ідей. У художньому творі символ підкреслює основні для нього ідеї і тому повторюється у тексті знову і знову, узагальнюючи та об'єднуючи окремі плани показу та відображення дійсності [1, с. 77–78].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження має на меті визначити роль символу вітру у повісті Марілен Клеман «Вітер над домом» шляхом аналізу тексту оригіналу та перекладу на українську мову; провести розмежування між використанням лексичної одиниці *vent* – вітер у прямому та переносному значенні. Для більшої доказовості отриманих результатів шляхом прийому арифметичних підрахунків визначити кількість слововживань у оригіналі та перекладі, кількість питань, що використовуються у окремих главах. Проаналізувати особливості композиції, типи оповіді, проспекції та ретроспекції тексту повісті з точки зору символу вітру – *vent*. Визначити, які саме тропи та стилістичні фігури виступають у комбінації з даною лексичною одиницею, які фразеологічні одиниці включають компонент *vent* – вітер.

Виклад основного матеріалу. Виходячи з теоретичних положень, можна стверджувати, що вітер у повісті Марілен Клеман стає символом. За нашими підрахунками, у творі кількість слововживань іменника *vent* дорівнює 49. Принагідно ми будемо співвідносити і його переклад на українську мову, здійснений Віктором Шовкуном та опублікований у 1985 році [4, с. 317–452]. У перекладі кількість слововживань іменника вітер дорівнює 47. У творі використовуються синоніми іменника *le vent*, такі як *la bise*, що має два значення

1) північний вітер; 2) зима, la brise, l'air, souffle. Системні зв'язки не використовуються досить широко, оскільки синонімічний ряд іменника vent не є таким обширним, а іменники l'air та souffle тільки близькі за значенням до le vent і вживаються лише у окремих контекстах. Натомість в українському перекладі зустрічається слово вітер із пестливим суфіксом: вітерець, також вжито похідне слово для перекладу фразеологічної одиниці moulin à vent – вітряна мельниця – вітряки. Компонент vent вживається у множині у фразеологічній одиниці quatre vents, у перекладі теж використовується множина даного іменника – вітри.

Лексична одиниця vent – вітер зустрічається у назві твору у другому епіграфі до повісті, яким виступає вірш Рене Гі Каду, знаходимо тему вітру. Перший епіграф дуже короткий: À nous. Це дійсно твір, що можна присвятити всім нам, бо ті проблеми, які в ньому підняті, стосуються кожного. У перекладі перший епіграф відсутній.

Знаходимо лексичну одиницю vent протягом усього твору під час різноманітних ситуацій, у різноманітних контекстах, з різноманітними завданнями: подати звичайний опис погоди одного окремого дня, зобразити настрої персонажу, від імені якого ведеться оповідь, подати потаємні думки матері, що переживає про свого сина, бажання не впускати нещастя у свій дім, зберегти своє коріння та передати їх дітям. Так поступово вітер перетворюється у символ. Марілен Клеман розгортає оповідь, вживаючи внутрішнє мовлення Маріанни, різні типи оповіді, серед яких немає жодного, що не містив би цього символу протягом усієї повісті: опису подій та явищ, прямої мови персонажів, основних та другорядних, внутрішнього монологу оповідача, невластне – прямої мови. Що саме відбулось тієї пам'ятної березневої ночі, коли Вінсент, старший син Маріанни, прийшов додому о третій годині ночі, а його друг Крістоф Бодрі зник, читач дізнається аж у самому кінці твору. Символ вітру присутній у проспекціях та ретроспекціях. Маріанна вважає, що саме тоді, в той день, почала розвалюватись її сім'я. Подружжя Бодрі знайдуть свого сина, переїдуть з висотного будинку у місцевість з виноградниками, за якими так тужила мати Крістофа, бо вони нагадували їй ферму в Алжирі, а діти Маріанни з часом покинуть рідну домівку, щоб поневірятись по світу. Символ вітру, як символ не лише далеких мандрів, а й символ втрати, знаходимо у сильній позиції твору, у його завершенні.

Слово vent вживається у прямому значенні: La nuit était claire et douce, le vent ne soufflait

pas [6, p. 35]. Ніч була світла і тиха, жодного підмуху вітерецю; та переносному: Dispersés au vent du hasard, les farfelus de Vincent ne

venaient plus [6, p. 34]. Підхоплені вітрами випадковостей, екзотичні приятелі Вінсента більше до нас не з'являлися.

Часом у перекладі, на відміну від оригіналу, виділяється ще один абзац для підкреслення опису вітра-велета (géant), вітра-океана (océan), що створює гіперболу, яка передає обсяг нещастя. У тексті з'являється також парафраз – les grands souffles de l'ouest, в той час як у перекладі присутнє слово вітер: шквальними поривами свистів за вікном західний вітер.

Напруження, страх, відчай Маріанни передається за допомогою опису чорної непроглядної ночі, протягом якої завиває вітер. Слово vent вживається у контексті поряд із словом bise, за яким слідує епітет у постпозиції згідно з особливостями французької мови – прикметник вживається після іменника – bise acide. Далі у тексті повісті знаходимо детальний опис північного вітру, зимового вітру, хоч ніби була вже весна надворі, місяць березень, мінливий, примхливий, протягом якого зима ще відстоює свої права і бореться з весною. Такий опис включає розгорнуту персоніфікацію.

Події, що описує автор вустами матері, повністю відповідають опису вітру. Після минулорічної прикροї пригоди Вінсента, коли за правопорушення його виключили з ліцею, батьки залагодили справу, організували йому навчання вдома (home-schooling) і він, покинувши розхристану компанію, подружився з Крістофом. Разом підлітки, за порадою матері, записалися до танцювального гуртка Моніки у Центрі Культури і виступили на святі. Батьки не могли піти, бо обідали вдома з подружньою парою, що з'явиться і в кінці книги – своєрідне обрамлення у композиції твору. З'являється епізодично, лише, щоб припустити, що син Маріанни щасливий у своїх мандрах. Мати знатиме, що це не так. Вітер вщух, життя налагоджувалося, наближалась весна, не лише календарна, а й весна природи, був гарний день, але син повернувся пізно, а його товариш Крістоф, з яким вони разом вертались зі свята, зник без сліду: A près le court repit d'hier soir et l'annonce du printemps, l'hiver revenait [6, p. 48]. Після короткої перерви вчора ввечері, коли заявила свої права весна, зима повернулася знову. Коли подружжя Бодрі опитують Вінсента, він також згадує вітер: Le vent soufflait. [6, p. 44]. Так здорово свистів вітер! У перекладі для підсилення з'являється і знак оклику і лексичне доповнення.

Оповідь побудована частково як спогади, частково як роздуми над пережитим, частково як внутрішнє мовлення – безпосередня реакція матері на події у домі. Для Маріанни важливо знати думку дочки. Лорі пізніше сказала, згадуючи ті важкі часи, що єдиною світлою плямою була білява голівка її молодшого брата Себастьяна. Важкі часи вона зв'язувала з вітром, що позбавляв усіх глузду – *ce vent qui nous rendait fous* [6, p. 49]. Звернення до того часу, коли зник Крістоф, у матері завжди асоціюється з вітром, котрий з'являється у контекстах, де йдеться про переживання, страх, непроглядну темряву ночі передмістя Парижу, котра відрізняється від ночей у сільській місцевості і вітер дме там теж інакше.

У ліричному відступі про неділі Маріана роздумує про те, як відрізнялися вони від неділь її дитинства. Та неділя, коли вітер гнав у небі сірі хмари, не відрізнялась від її клопітких неділь. У перекладі не передається епітет *vent gris*, вжито підрядне речення часу. Колір тут не чорний, а сірий. Можна стверджувати, що в основі створення епітета лежить явище синестезії [1, с. 79] – переходу зі сфери природних явищ до кольорової гами, з області температурних, слухових відчуттів до зорових. Синестезія значно розширює можливості образного представлення дійсності [1, с. 79].

Вітер поєднується у контексті з плакучою вербою, підкреслюючи сум і жаль. Тут у перекладі передано епітет: *ses branches désolé* [6, p. 60] – свої сумні віти.

Завивання вітру чути під час допиту у паузах між питаннями. Між дієсловами, що вживаються, та настроєм персонажів спостерігається відповідність: *le vent se plaindre* [6, p. 64]. Словникове значення зворотнього дієслова *se plaindre* – жалітися, нарікати, плакати, стогнати. Персоніфікація допомагає авторові зобразити стан персонажів.

У плані синтаксису твір характеризується значною кількістю питальних речень. М. Клеман за професією журналістка, описує у книзі життя подружжя, котре теж працює у цій сфері – вони малюють комікси для газет, отже мають уявлення про інтерв'ю.

Крім того, допит неповнолітнього Вінсента, що проходить або в присутності батьків, або без них повинен викрити правду про події тієї ночі. Окремі питання подаються з відповідями, деякі без них, наприклад шість питань підряд. Частина з них одночленні, у вигляді наростання. Мати у внутрішньому мовленні задає їх собі. Деякі питання передаються через непряму мову. У главці де йдеться про допит Вінсента, всього

налічується 17, питань. Крім жандарма, всі мали причину сумувати і жалітися.

У внутрішньому мовленні матері знаходимо ще одне дієслово, стосовно вітру: *Le vent bramait toujours* [6, p. 67]. Вітер не вщухав. Словникові значення слова *bramer* 1) кричати (про оленя, лань); 2) голосити. У перекладі персоніфікація втрачена, вжито антонімічний переклад.

Мати вчиться мудрості, стійкості, відваги у природи. Квіти, частина з яких просто дикі, витримали морози, сніг, холод: *Elles me donnaient une leçon de courage* [6, p. 68]. Вона захоплюється калиною за її любов до життя і стійкість.

Після допиту подружжя з сином виходять на вулицю: *Dans la rue le vent nous sautait au visage* [6, p. 73]. На вулиці вітер ударив нам просто в обличчя. У перекладі персоніфікація не передається, хоч перекладено вірно. Дієслово *sauter* має основні словникові значення: 1) стрибати, скакати 2) вибухати, злітати в повітря.

Маріанна з сином іде до матері Крістофа, квартира якої знаходиться у восьмиповерховому будинку. Виявляється, у чотири роки Крістоф покинув разом з батьками Алжир і вважав Францію своєю батьківщиною. Хоч Бодрі змальовували картину ідеальної сім'ї, Алжир став яблуком розбрату між матір'ю і сином. Вона була жінкою, у якої відрубано коріння. Тут їх теж супроводжує вітер: *le vent s'engouffrait dans la cage de l'ascenseur avec des ululements de rapace nocturne* [6, p. 79]. Вітер залітав у ліфтову клітку і вив там, наче нічний хижак.

У повісті з'являється новий персонаж – Ян Альмерік. Всі четверо членів сім'ї не влюбились Яна, а матері він нагадував Мартена, якого вона пам'ятала з днів своєї юності. Він був найстаршим у танцювальному гуртку Моніки і хотів допомогти. Мати і Ян зупинилися біля платану, вітер тріпоче його волосся і кінчики шарфа матері. В оригіналі вжито дієслово *tourmenter*, словникове значення якого мучити, мордувати, шматувати, роздирати, краяти. Спогади про Мартена, сповнені суму: її діти теж могли бути успішними, як і всі п'ятеро його дітей, але реальність вказує на інше.

Тоді в житті матері щоразу з'являються нові люди, з'явилася і Дезі, яку ніколи не бачили ні мати, ні Рені її чоловік. Це була дівчинка з перцем (*du chien*), сліпучої вроди (*la beauté terrible*). У неї була трагічна доля, по дорозі до своєї мрії вона затонула на кораблі у Середземному морі. Мати думає, що то був вітряний день (*un jour de vent*), їй сниться маленька русалка (*une petite sirène*).

Слово *vent* з'являється у тексті, коли мова йде про замовлення Маріанни подати скорочений варіант «Джейн Ейр» для журналу. Матері доводиться забути про Джейн та Англію, де північний вітер завиває (*le bise hurle*) ще страшніше, ніж у передмісті Парижу [6, р. 99]. Вона поспішає до телефону, щоб поговорити з пані Бодрі.

За допомогою розгорнутої метафори – опис подій як у чорно-білому фільмі (*un film en noir*) мати уявляє собі нічну трагедію. Але на щастя її ведіння не відображали реальність. Вона чекає на Ремі: *J'ai entendu s'ouvrir la porte et le vent s'engouffrer, aussitôt repoussé par elle que Rémi fermait d'une poigne décidée* [6, р. 108]. Я почула як рипнули двері. Вітер удерся в дім і тут-таки поточився назад коли Ремі твердою рукою виштовхнув його дверима. У даному випадку персоніфікація вживається для характеристики персонажів: Ремі, як сильного, рішучого чоловіка і матір, що впевнена у його підтримці.

У повісті вжито дві фразеологічні одиниці, де одним із компонентів виступає *vent*. Одну з них *des quatre vents* – з усіх кінців світу знаходимо у внутрішньому мовленні матері у питальному реченні. Юних диваків вітри рознесли на всі чотири сторони світу, чи жалів Вінсент про це? У фразеологічній одиниці *jeter à tous les vents* дієслово *jeter* – кидати змінено на *éparpiller* – розсипати, розкидувати, роздоробити; *tous les vent* замінено на *quatre vents*. Питання залишається відкритим.

Ще одна фразеологічна одиниця з компонентом *vent* вжита у повісті, коли вервечкою до батьків Вінсента о 12 30 ночі приходиться весь клан Бодрі. Хлопчик махнув іграшковим пістолетом, від чого впала статуетка. Фразеологічна одиниця *mouliner à vent* вживається як алюзія на боротьбу Дона Кіхота з вітряними мельницями: Хоробрий переможець вітряків упав на підлогу. Ремі випровадив клан Бодрі з хати, а мати чекала, доки західний вітер змете їх з-перед її очей [6, р. 122].

Коли з'ясувалися всі обставини, сім'я поїхала до дідуся на канікули у «Каштани». По дорозі Лорі

вдихнула вітерець (*a humé la brise*) і вигукнула, що скоро все буде гаразд. Так і сталося: Крістоф знайшовся.

Після цієї історії все змінилося. Змінилася і сама Маріанна, її охоплює невтримне бажання податися світ за очі, а надто у березні, коли свистить західний вітер. Він жене її значно далше, ніж садиба «Каштани». Вона каже Ремі, що захворіла, дає цій хворобі десятки найменувань: захворіла морем, кораблем, вітром, але ця хвороба – біль розлуки. Останній абзац повісті складається з двох питань, останнє речення твору: *Comment apprivoiser le vent?* Як приручити вітер?

Висновки і пропозиції. Повість Марілен Клеман «Вітер над домом» привертає увагу читачів та дослідників актуальністю піднятих питань: роль матері у вихованні сім'ї, роль батька, важкі підлітки. Що робити, коли пташенята покидають гніздо? Поряд із вагомими знахідками з точки зору проблематики, композиції твору, вдалого використання ряду стилістичних засобів для розкриття задуму автора, у творі знаходимо також зображення невідшкодованих втрат, самотність, песимізм, жаль. Твір по-своєму закликає до прийняття певних мір, до усвідомлення відповідальності людей та державних установ за долю підлітків та положення людей з ненормованим робочим днем, яких у суспільстві стає дедалі більше. Важливо те, що основні ідеї подаються у художній формі, мають естетичну цінність, особливо це стосується символу вітру, що виконує у повісті ряд функцій: виступає зв'язуючою ланкою у композиції, пронизуючи усю тканину оповіді, створює багатоплановість асоціацій у творі – поєднується з емоціями та реакціями персонажів, створює фон для окремих подій. Перспективами дослідження можуть бути вивчення особливостей стилю Марілен Клеман, порівняння повісті «Вітер над домом» та її продовження «Квітка лотоса» з точки зору як впливу художніх творів на читацьку та глядацьку публіку, оскільки існує і телеверсія одного із них, так і лінгвістичних особливостей даних художніх творів.

Список літератури:

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования). Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по специальности № 2103 «Иностранные языки». Изд. 2-е, перераб. Л.: Просвещение, 1981. 295 с.
2. Бандура О. М. Теорія літератури: Посібник для вчителів. К.: Радянська школа, 1969. 280 с.
3. Словник художніх засобів і тропів / автор-укладач В. Ф. Святовец. К.: ВЦ «Академія», 2011. 176 с.
4. Таким було наше кохання: Сучасна французька повість: Збірник / Перекл. 3 фр.; Упоряд., післям., біогр. довідки В. Пащенко. К. Дніпро, 1985. 463 с.

5. Тимофеев Л. И., Тураев С. В. Краткий словарь литературоведческих терминов: Кн. для учащихся / Ред.-сост. Л. И. Тимофеев, С. В. Тураев, 2-е изд. дораб. М.: Просвещение, 1985. 208 с.
6. Clement M. Le vent sur la maison. Saint-Amand Éditions Gallimard, 1976. 221 p.

Hladkoskok L. H., Rak O. M., Semen H. Ya. THE SYMBOL OF THE WIND IN MARILÈNE CLÉMENT STORY “THE WIND OVER THE HOUSE”

The article is devoted to the role of symbol – the wind – in the long short story by Marilène Clément “The Wind Over the House”, the notion of symbol being defined as the word that relatively expresses the essence of some phenomenon. In the narrative the word usage number of the noun vent equals 49. In Ukrainian translation presented by Viktor Shovkun the word usage number of the noun вітер is 47. In the story synonymic lexical units of the noun vent are used: bise, air, souffle, as well as periphrasis. In the Ukrainian translation of the word вітер occurs with diminutive suffix: вітерець, a derivative word is used: вітряку for the translation of the phraseological unit moulin à vent – вітряна мельниця. Lexical unit vent – вітер is used in the title of the literary work, in one of the epigraphs, which is the poem by René Guy Cadou. The given unit occurs in the contexts with the aim of the usual description of weather of one particular day, then the word vent – вітер is used in its direct meaning. The majority of word usage has transferred meaning, appears in the text in order to depict the emotional state of the protagonists, reflects the thoughts in the inner speech, depicts the range of feelings from fear, sadness, anticipation of disaster, agony to relaxation, belief in positive final outcome. The word vent – вітер is used in the text in combination with such stylistic devices for image creating as personification, epithets, metaphors, allusion, rhetorical question. The predominant type of narration in the literary work is the inner speech of the mother, in the name of whom the narration is carried out. The story is told from the first person, it is I-form, Ich-Erzählung and is one of the samples of turning the story over to one of the central figures of the narrative by the author. The lexical unit vent – вітер occurs in the strong position – in the end of the literary work, the last paragraph of which consisting of two rhetorical questions. The last sentence of the long short story is: Can one tame the wind? It also includes the given lexical unit, thus opening the discussion with the reader, encouraging further speculation over the fate of the family with difficult teenagers that goes through the time of crisis, over the necessity of having some state backing, social security, more prospects for the future and the possibility to obtain a decent job first and foremost.

Key words: wind, symbol, types of narration, personification, rhetorical question.